

KẾ HOẠCH

Triển khai thực hiện Chương trình Phát triển Sâm Việt Nam đến năm 2030, định hướng đến 2045 trên địa bàn huyện Nam Trà My

Thực hiện Quyết định số 611/QĐ-TTg ngày 01/6/2023 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt Chương trình phát triển Sâm Việt Nam đến năm 2030, định hướng đến năm 2045; Công văn số 3514/UBND-KTN ngày 06/6/2023 của UBND tỉnh Quảng Nam V/v giới thiệu và giao nhiệm vụ triển khai thực hiện Quyết định số 611/QĐ-TTg ngày 01/6/2023 của Thủ tướng Chính phủ; Thông báo số 276-TB/HU ngày 04/7/2023 của Huyện ủy Nam Trà My về nội dung họp Ban Thường vụ Huyện ủy ngày 03/7/2023; Ủy ban nhân dân huyện Nam Trà My xây dựng Kế hoạch triển khai thực hiện Chương trình phát triển Sâm Việt Nam đến năm 2030, định hướng đến 2045 trên địa bàn huyện Nam Trà My, với một số nội dung sau:

I. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu chung

Xây dựng và phát triển Sâm Ngọc Linh thành ngành hàng có giá trị kinh tế cao, mang thương hiệu sản phẩm quốc gia, sớm ổn định và phát triển kinh tế trong nhân dân theo hướng hàng hóa tập trung có quy mô, quy hoạch và phát triển thành vùng cung cấp nguyên liệu ổn định, đưa cây Sâm Ngọc Linh trở thành cây hàng hóa chủ lực để phát triển kinh tế, góp phần xóa đói giảm nghèo nhanh, bền vững, ổn định đời sống cho đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện Nam Trà My; đồng thời bảo vệ rừng nguyên sinh, rừng đầu nguồn, tiến tới bảo vệ cả một khu bảo tồn thiên nhiên Ngọc Linh.

2. Mục tiêu cụ thể

a) Giai đoạn đến năm 2030

- Bảo tồn nguồn gen Sâm Ngọc Linh ngoài tự nhiên gắn với bảo vệ, phát triển rừng, bảo tồn đa dạng sinh học trong hệ sinh thái rừng;
- Phấn đấu diện tích trồng Sâm Ngọc Linh đạt khoảng 8.400 ha vào năm 2030, 100% diện tích trồng Sâm Ngọc Linh được cấp mã số vùng trồng và chỉ dẫn địa lý;
- Sản lượng khai thác Sâm Ngọc Linh từ năm 2030 đạt khoảng 75 tấn/năm (diện tích khai thác khoảng 250ha/năm), đảm bảo nguồn gốc xuất xứ, đạt tiêu chuẩn GACP, WHO (thực hành tốt nuôi trồng và chế biến);

- Đầu tư xây dựng các cơ sở sơ chế và chế biến sâu các sản phẩm từ Sâm Ngọc Linh gắn với vùng nguyên liệu, sản xuất theo chuỗi, trong đó có khoảng 50% cơ sở sản xuất sản phẩm đạt tiêu chuẩn chất lượng GMP, WHO.

- Xây dựng Trung tâm nhân giống, bảo tồn và phát triển dược liệu ứng dụng công nghệ cao tại huyện Nam Trà My.

b) Định hướng đến năm 2045

Phát triển Sâm Ngọc Linh trở thành ngành hàng mang thương hiệu quốc tế, có giá trị xuất khẩu cao, tạo nguồn thu quan trọng cho địa phương, phấn đấu đưa Quảng Nam trở thành tỉnh xuất khẩu Sâm lớn ra thế giới.

II. NỘI DUNG THỰC HIỆN

1. Nghiên cứu, chọn tạo, sản xuất giống Sâm Ngọc Linh

- Nghiên cứu chọn, tạo giống Sâm Ngọc Linh, trong đó tập trung chọn, tạo giống có năng suất, chất lượng cao, chống chịu với sâu, bệnh hại.

- Hình thành Trung tâm sản xuất giống Sâm Ngọc Linh quốc gia tại huyện Nam Trà My trên cơ sở xác định cụ thể về quy mô diện tích vùng trồng Sâm Ngọc Linh phù hợp, đảm bảo hiệu quả; đồng thời ưu tiên phát triển giống tại Trại Sâm giống Tắc Ngo, đáp ứng yêu cầu sản xuất hàng hóa với khả năng cung ứng cây giống cho phát triển vùng nguyên liệu bình quân 250ha/năm.

- Xây dựng Trung tâm nhân giống, bảo tồn và phát triển dược liệu ứng dụng công nghệ cao tại huyện Nam Trà My.

- Phối hợp với các Sở, ban ngành liên quan hoàn thiện các quy trình sản xuất giống và quy trình canh tác Sâm Ngọc Linh bền vững phục vụ gây trồng, phát triển vùng nguyên liệu phục vụ sản xuất.

- Phối hợp với các Sở, ban ngành liên quan xây dựng hệ thống quản lý chất lượng, kiểm soát nguồn gốc giống Sâm Ngọc Linh trên địa bàn huyện.

2. Phát triển vùng nguyên liệu Sâm Ngọc Linh tập trung

- Phát triển vùng nguyên liệu Sâm Ngọc Linh với diện tích khoảng 8.400 ha đến năm 2030; (trong đó, đai cao từ 1.500 – 2.000m, 7.740ha; đai cao từ 1.500m trở xuống 1.000m, 660ha) tại các xã Trà Nam, Trà Linh, Trà Cang, Trà Don, Trà Tập, Trà Đơn, Trà Leng và Trà Vinh.

- Phối hợp các Ban, ngành liên quan lập hồ sơ quản lý, cấp mã số vùng trồng và truy xuất nguồn gốc đối với toàn bộ diện tích Sâm Ngọc Linh của các tổ chức, cá nhân trên địa bàn huyện theo tiêu chuẩn GACP, WHO.

3. Thúc đẩy chế biến, kinh doanh các sản phẩm Sâm Ngọc Linh bền vững theo chuỗi giá trị

- Thiết lập hệ thống truy xuất nguồn gốc Sâm Ngọc Linh, đảm bảo các sản phẩm có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng, kịp thời đưa hệ thống máy móc kiểm định Sâm Ngọc Linh vào hoạt động trên địa bàn huyện Nam Trà My, ngoài ra

khuyến khích các tổ hình thành các phòng kiểm định nguồn gốc, chất lượng Sâm Ngọc Linh đạt tiêu chuẩn tại các vùng nuôi trồng và chế biến sản phẩm Sâm.

- Hỗ trợ xây dựng chuỗi liên kết sản xuất, chế biến, tiêu thụ các sản phẩm Sâm Ngọc Linh tại huyện Nam Trà My.

4. Xây dựng phát triển thương hiệu, thị trường, xúc tiến thương mại, du lịch cộng đồng kết hợp giới thiệu về văn hóa truyền thống canh tác và sử dụng Sâm Việt Nam

- Trong giai đoạn đến năm 2030, tất cả các sản phẩm được sản xuất ra, đều được đăng ký thương hiệu;

- Hằng năm tổ chức triển lãm giới thiệu các sản phẩm Sâm Ngọc Linh tại Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội,... gắn với phát triển làng du lịch cộng đồng (Làng du lịch cộng đồng Mô Chai, Lâng Loan, Tắc Ngo,...);

- Tiếp tục triển khai Phiên chợ Sâm Ngọc Linh và nông sản dược liệu hàng tháng và Lễ hội văn hóa Sâm Ngọc Linh hằng năm tại Trung tâm Trung tâm triển lãm Sâm Ngọc Linh hàng tháng tại huyện để quảng bá nét đặc sắc về văn hóa của đồng bào các dân tộc thiểu số miền núi Nam Trà My.

- Tổ chức hoạt động du lịch cộng đồng kết hợp với giới thiệu về văn hóa, truyền thống canh tác và sử dụng Sâm Ngọc Linh tại các xã trồng Sâm trên địa bàn huyện Nam Trà My.

5. Phát triển hạ tầng vùng trồng Sâm Ngọc Linh gắn với phát triển hạ tầng vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng miền núi

- Đầu tư, nâng cấp Trại nhân giống Sâm Ngọc Linh tại Tắc Ngo, thôn 2 xã Trà Linh để đảm bảo đáp ứng nhu cầu sản xuất giống, đạt 500.000 cây/năm vào năm 2030;

- Đầu tư, nâng cấp các tuyến đường giao thông để kết nối Trung tâm huyện với các vùng nguyên liệu Sâm như:

+ Tuyến Trung tâm huyện đi Thôn 2 xã Trà Tập;

+ Tuyến đường liên xã Trà Tập đi Trà Cang;

+ Tuyến Trung tâm huyện đi Trà Linh;

+ Tuyến đường liên xã Trà Don đi Trà Tập.

+ Tuyến đường Trung tâm xã đi thôn 5 xã Trà Don.

III. KINH PHÍ THỰC HIỆN

1. Nghiên cứu, chọn tạo, sản xuất giống Sâm Ngọc Linh: 100 tỷ đồng

2. Phát triển vùng nguyên liệu Sâm Ngọc Linh tập trung: 300 tỷ đồng

3. Thúc đẩy chế biến, kinh doanh các sản phẩm Sâm Ngọc Linh bền vững theo chuỗi giá trị: 250 tỷ đồng

4. Xây dựng phát triển thương hiệu, thị trường, xúc tiến thương mại, du lịch cộng đồng kết hợp giới thiệu về văn hóa truyền thống canh tác và sử dụng Sâm Việt Nam: 150 tỷ đồng;

5. Phát triển hạ tầng vùng trồng Sâm Ngọc Linh gắn với phát triển hạ tầng vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng miền núi: 1.000 tỷ đồng

Tổng cộng: 1.800 tỷ đồng (Một nghìn tám trăm tỷ đồng)

Trong đó:

- Vốn Trung ương: 1.000 tỷ đồng
- Vốn địa phương: 300 tỷ đồng
- Vốn huy động từ các nguồn khác: 500 tỷ đồng

V. GIẢI PHÁP VÀ TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Giải pháp

a) Về khoa học, công nghệ

- Hoàn thiện quy trình nhân giống Sâm Ngọc Linh để đưa vào sản xuất giống; Triển khai ứng dụng các kết quả nghiên cứu của các đề tài đã được triển khai trên địa bàn huyện thuộc các đề tài/nhiệm vụ khoa học công nghệ thuộc dự án công nghệ sản phẩm quốc gia “Sâm Việt Nam”.

- Đầu tư các cơ sở sản xuất giống quy mô hiện đại (Trại nhân giống Sâm Tắc Ngo, các Hợp tác xã,...), đảm bảo chất lượng và khả năng cung ứng giống Sâm Ngọc Linh có năng suất, chất lượng cao, chống chịu sâu, bệnh hại đảm bảo số lượng cung ứng cho vùng nguyên liệu tập trung cùng với việc quản lý chặt chẽ nguồn gốc giống Sâm.

- Thực hiện nuôi trồng, chăm sóc và thu hoạch Sâm Ngọc Linh theo nguyên tắc GACP, WHO và thực hành sản xuất, chế biến Sâm Ngọc Linh đạt chất lượng theo yêu cầu nhằm tạo ra sản phẩm chất lượng, an toàn, có khả năng cạnh tranh.

- Triển khai thực hiện mô hình trồng Sâm Ngọc Linh ở đai cao từ 1.500m xuống 1.000m so với mực nước biển ở các vùng có điều kiện sinh thái, thổ nhưỡng tương đồng.

b) Về tổ chức sản xuất

- Các cơ quan chuyên môn của huyện, phối hợp với UBND các xã trong vùng quy hoạch bảo tồn và phát triển trồng Sâm Ngọc Linh rà soát, điều tra, đánh giá, xác định cụ thể về diện tích các khu vực có điều kiện phù hợp để gây trồng, phát triển Sâm Ngọc Linh, đồng thời kêu gọi, thu hút các nhà đầu tư theo quy định của pháp luật.

- Rà soát, điều chỉnh vùng quy hoạch trồng sâm Ngọc linh theo Quyết định số 395/QĐ-UBND ngày 27/01/2016 của UBND tỉnh Quảng Nam v/v Phê duyệt Quy hoạch bảo tồn và phát triển Sâm Ngọc Linh trên địa bàn huyện Nam

Trà My, tỉnh Quảng Nam giai đoạn 2016-2020 và định hướng đến 2030. Tổ chức rà soát và thu hồi toàn bộ diện tích rừng đặc dụng đã cho thuê môi trường rừng trồng sâm Ngọc linh; cương quyết không để tổ chức, cá nhân thực hiện trồng sâm Ngọc linh và các cây dược liệu khác trong phạm vi rừng đặc dụng.

- Ban hành định mức kinh tế - kỹ thuật gieo ươm, trồng và chăm sóc cây sâm Ngọc linh, các cây dược liệu dưới tán rừng phù hợp với quy định của Luật lâm nghiệp. Tuyệt đối không sử dụng vật liệu không thân thiện với môi trường để trồng sâm Ngọc linh và các cây dược liệu.

- Khuyến khích các doanh nghiệp liên kết với người dân đầu tư phát triển vùng nguyên liệu, nhất là ở các địa phương còn nhiều quỹ đất (Trà Tập, Trà Don, Trà Don) khai thác, chế biến sản phẩm gắn với sản xuất theo chuỗi, tạo giá trị gia tăng của sản phẩm, phát triển kinh tế cho người dân. Phát triển các hình thức hợp tác trong trồng, chế biến và tiêu thụ các sản phẩm từ Sâm Ngọc Linh.

- Phát triển các hợp tác xã hiện có trên địa bàn huyện (Hợp tác cộng đồng Ngọc Linh, Hợp tác xã Nông dược Trà Linh,...) trong nuôi trồng, chế biến, tiêu thụ các sản phẩm Sâm Ngọc Linh, hỗ trợ tăng cường năng lực, nâng cao hiệu quả hoạt động cho các hợp tác xã nhằm đáp ứng các yêu cầu về nâng cao chất lượng sản phẩm, xây dựng thương hiệu.

c) Về cơ chế chính sách

- Tổ chức triển khai, lồng ghép thực hiện với các cơ chế, chính sách đã ban hành, bao gồm: Chương trình phát triển lâm nghiệp bền vững giai đoạn 2021-2025; Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 – 2030; Chương trình giảm nghèo bền vững, Chính sách khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn; Chương trình nghiên cứu, sản xuất giống phục vụ cơ cấu lại ngành nông nghiệp giai đoạn 2021-2030,...; Nghị quyết số 09/NQ-HĐND ngày 21/4/2022 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Nam về Quy định cơ chế khuyến khích bảo tồn, phát triển Sâm Ngọc Linh và cây dược liệu khác trên địa bàn tỉnh Quảng Nam giai đoạn 2022-2025.

d) Về hợp tác quốc tế

Tiếp tục mở rộng hợp tác với các nước có ngành công nghiệp nuôi trồng, chế biến và tiêu thụ Sâm phát triển như: Quận Hamyang Hàn quốc; tăng cường hợp tác chuyển giao khoa học công nghệ về nghiên cứu, phát triển giống, quy trình canh tác Sâm Ngọc Linh

2. Tổ chức thực hiện

a) Phòng Nông nghiệp và PTNT

- Là cơ quan thường trực theo dõi việc triển khai Kế hoạch, chịu trách nhiệm chủ trì, phối hợp với cơ quan liên quan hướng dẫn các xã vùng quy hoạch, các doanh nghiệp, hợp tác xã tổ chức thực hiện có hiệu quả Chương trình; đảm bảo tuân thủ đúng, đầy đủ các quy định của pháp luật về lâm nghiệp.

- Phối hợp với các ngành chuyên môn của tỉnh, quản lý chặt chẽ công tác sản xuất, kinh doanh giống Sâm Ngọc Linh trên địa bàn huyện theo thẩm quyền và quy định của pháp luật, kịp thời phát hiện và ngăn chặn, xử lý nghiêm những trường hợp vi phạm.

- Định kỳ báo cáo hằng năm, sơ kết, tổng kết, đánh giá kết quả thực hiện Chương trình về UBND huyện theo dõi chỉ đạo.

b) Ban quản lý rừng phòng hộ

- Hướng dẫn, kiểm tra, giám sát các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp thuê dịch vụ môi trường rừng triển khai thực hiện các dự án phát triển Sâm Ngọc Linh trên địa bàn huyện sau khi được cấp có thẩm quyền phê duyệt theo đúng quy định của pháp luật; Đảm bảo tuân thủ đúng, đầy đủ các quy định của pháp luật về lâm nghiệp, đa dạng sinh học, đất đai, xây dựng và pháp luật liên quan trong quá trình thực hiện trồng, chăm sóc, khai thác Sâm Ngọc Linh và xây dựng các công trình hạ tầng vùng trồng Sâm Ngọc Linh, không làm suy thoái tài nguyên rừng, suy giảm chức năng của rừng, không để lợi dụng, hợp thức hóa các sai phạm các quy định về bảo vệ và phát triển rừng.

c) Phòng Tài nguyên và Môi trường

Chủ trì, phối hợp với Phòng Nông nghiệp và PTNT, Ban quản lý rừng phòng hộ, hướng dẫn UBND các xã trong vùng quy hoạch bảo tồn và phát triển Sâm Ngọc Linh rà soát quy hoạch sử dụng đất, giao, cho thuê đất, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất gắn với giao rừng, cho thuê rừng để đảm bảo quỹ đất cho gây trồng, phát triển Sâm Ngọc Linh theo đúng quy định pháp luật.

d) Phòng Kinh tế - Hạ tầng

- Hỗ trợ tuyên truyền, quảng bá sản phẩm Sâm Ngọc Linh ra thị trường các tỉnh lân cận và các Thành phố lớn như: Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội,..

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng các chính sách hỗ trợ, xây dựng thương hiệu sản phẩm Sâm Ngọc Linh, giới thiệu, mở rộng thị trường, xúc tiến thương mại các sản phẩm từ Sâm Ngọc Linh.

đ) Phòng Tài chính – Kế hoạch

- Chủ trì, phối hợp với Phòng Nông nghiệp và PTNT cân đối vốn đầu tư phát triển theo kế hoạch trung hạn và hằng năm thực hiện Chương trình.

- Căn cứ khả năng cân đối của ngân sách trung ương, tỉnh trên cơ sở đề xuất của Phòng Nông nghiệp và PTNT và các địa phương, tổng hợp trong dự toán chi thường xuyên hàng năm, trình cấp có thẩm quyền phê duyệt theo quy định để thực hiện Chương trình.

e) UBND các xã

- Trên cơ sở Kế hoạch được ban hành, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức triển khai Chương trình hiệu quả, khai thác tiềm năng thế mạnh của địa phương nhằm thoát nghèo nhanh và bền vững.

- Tuyên truyền, hướng dẫn người dân tham gia bảo vệ và phát triển rừng để phục vụ cho công tác bảo tồn và phát triển Sâm Ngọc Linh trong thời gian tới; kịp thời phát hiện, ngăn chặn những đối tượng giả Sâm Ngọc Linh, Sâm không rõ xuất xứ nguồn gốc vào trồng trên địa bàn.

Trên đây là Kế hoạch triển khai thực hiện Chương trình Phát triển Sâm Việt Nam đến năm 2030, định hướng đến 2045 trên địa bàn huyện Nam Trà My, yêu cầu các cơ quan, đơn vị liên quan, UBND các xã triển khai thực hiện đạt kết quả./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh;
- Sở NN&PTNT tỉnh;
- TTTV Huyện ủy (b/c);
- TT. HĐND, TT UBND huyện;
- Lưu: VT, UBND.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**